

Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων

& Επιστημόνων Πληροφόρησης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ ΤΗΣ IFLA/UNESCO ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Δρ. Κυριακή Μπαλτά

Βιβλιοθηκόνομος

Διεύθυνση Πολιτισμού και Τουριστικής Ανάπτυξης

Δήμος Θεσσαλονίκης

Θεσσαλονίκη, 2026

Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων

& Επιστημόνων Πληροφόρησης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Σειρά: Μεταφράσεις Ξενόγλωσσου Υλικού για Βιβλιοθήκες και Κέντρα Πληροφόρησης, Αρχεία και Μουσεία

IFLA/UNESCO Multicultural Library Manifesto Toolkit

IFLA Libraries Serving Multicultural Populations Section

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), 2018

©ΕΕΒΕΠ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑΣ

Οι πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες αποτελούν θεμελιώδεις θεσμούς για τη σύγχρονη, πολυεπίπεδη κοινωνία, καθώς ανταποκρίνονται στις ανάγκες πληθυσμών με ποικίλα γλωσσικά, πολιτισμικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά. Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, ο ρόλος τους καθίσταται ιδιαίτερα κρίσιμος για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής, της ισότητας και της δημοκρατικής συμμετοχής. Χωρίς να περιορίζονται απλώς στη συλλογή και διάθεση υλικού σε διαφορετικές γλώσσες, λειτουργούν ως δυναμικοί χώροι διαπολιτισμικού διαλόγου, ενισχύοντας την αλληλοκατανόηση και τον σεβασμό της πολιτισμικής ετερότητας. Μέσω στοχευμένων υπηρεσιών και προγραμμάτων, συμβάλλουν στην ένταξη ευάλωτων και μειονοτικών ομάδων, διευκολύνοντας την πρόσβασή τους στη γνώση και την πληροφορία διαδραματίζοντας παράλληλα, σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση των ανισοτήτων, προάγοντας την ισότιμη πρόσβαση στην πληροφορία ως βασικό ανθρώπινο δικαίωμα. Μέσω της ενσωμάτωσης της πολυπολιτισμικότητας στις πολιτικές και τις πρακτικές των βιβλιοθηκών ενισχύεται η δημοκρατική λειτουργία τους λειτουργώντας ως φορείς κοινωνικής αλλαγής. Στη σύγχρονη κοινωνία, όπου η πληροφορία αποτελεί κρίσιμο πόρο, οι πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες λειτουργούν ως γέφυρες μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων, προάγοντας την κοινωνική ένταξη, και τη διαπολιτισμική κατανόηση. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση και η συστηματική ανάπτυξή τους συνιστά αναγκαία προϋπόθεση για τη διαμόρφωση συμπεριληπτικών και ανθεκτικών κοινωνιών.

Η παρούσα μετάφραση του *Εγχειριδίου Εφαρμογής της Διακήρυξης της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη* επιχειρεί να αποδώσει με ακρίβεια και σαφήνεια το πνεύμα και το περιεχόμενο του πρωτότυπου κειμένου, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την ορολογία του χώρου της βιβλιοθηκονομίας όσο και το ευρύτερο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται. Ιδιαίτερη μέριμνα δόθηκε στη διατήρηση της εννοιολογικής συνέπειας βασικών όρων, όπως «πολυπολιτισμικότητα», «ένταξη», «ισότιμη πρόσβαση» και «πολιτισμική πολυμορφία», οι οποίοι φέρουν ειδικό βάρος στο λόγο των διεθνών οργανισμών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, επιλέχθηκαν αποδόσεις που ευθυγραμμίζονται με καθιερωμένες χρήσεις στην ελληνική βιβλιογραφία και πρακτική, ακόμη και όταν αυτές αποκλίνουν ελαφρώς από κατά λέξη μεταφράσεις. Η σύνταξη προσαρμόστηκε, όπου κρίθηκε αναγκαίο, ώστε να εξυπηρετεί τη ροή και την αναγνωσιμότητα στην ελληνική γλώσσα, χωρίς να αλλοιώνεται το νόημα ή ο κανονιστικός χαρακτήρας του κειμένου. Παράλληλα, διατηρήθηκε ο επίσημος και διακηρυκτικός τόνος του πρωτοτύπου, που αντανακλά τον ρόλο του κειμένου ως εργαλείου πολιτικής και καθοδήγησης για τις βιβλιοθήκες διεθνώς. Η μετάφραση αυτή φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα αξιόπιστο εργαλείο για επαγγελματίες του χώρου, ερευνητές και φορείς που ενδιαφέρονται για την προώθηση της πολυπολιτισμικότητας στις βιβλιοθήκες και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω της πληροφόρησης και της γνώσης.

Θεσσαλονίκη, 2026

Δρ. Κυριακή Μπαλτά

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ IFLA/UNESCO ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ – ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Πίνακας Περιεχομένων	
Σελίδα 2	1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ
Σελίδα 4	2. ΠΡΟΟΙΜΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ
Σελίδα 6	3. ΑΡΧΕΣ
Σελίδα 7	4. ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
Σελίδα 9	5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
Σελίδα 11	6. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
Σελίδα 11	7. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
Σελίδα 13	8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ, ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΑ
Σελίδα 14	9. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ
Εργαλεία	
Παράρτημα Α	Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για τις πολυπολιτισμικές βιβλιοθήκες
Παράρτημα Β	Ανάλυση της κοινότητας και αξιολόγηση των αναγκών
Παράρτημα C	Κατανόηση της Διακήρυξης: Εγχειρίδιο εργαστηρίου
Παράρτημα D	Κατανόηση της Διακήρυξης: Εργαστήριο (παρουσίαση PowerPoint)
Παράρτημα Ε	Ανάπτυξη δήλωσης αποστολής
Παράρτημα F	Πρότυπο λήψης αποφάσεων
Παράρτημα G	Βασικές δράσεις – Λίστα ελέγχου εργαλείων

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ IFLA/UNESCO ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ – ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ**Σκοπός**

Η Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για τις Πολυπολιτισμικές Βιβλιοθήκες θέτει τις βάσεις για τις βιβλιοθήκες να ανταποκριθούν στις μοναδικές πολιτισμικές και γλωσσικές ανάγκες της κοινότητάς τους μέσω ειδικών υπηρεσιών και στρατηγικών. Το Πακέτο Εφαρμογής έχει σχεδιαστεί για να υποστηρίζει την ανάπτυξη πολυπολιτισμικών υπηρεσιών, βοηθώντας τις βιβλιοθήκες στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση των αρχών και των δράσεων που περιγράφονται στη Διακήρυξη.

Προσέγγιση

Το Εγχειρίδιο Εφαρμογής εξηγεί κάθε ενότητα της Διακήρυξης της IFLA/UNESCO για τις Πολυπολιτισμικές Βιβλιοθήκες και παρέχει ερωτήσεις, πρότυπα και στρατηγικές που βοηθούν τις βιβλιοθήκες να κατανοήσουν, να εφαρμόσουν και να προωθήσουν πολυπολιτισμικές υπηρεσίες κατάλληλες για την κοινότητά τους. Παρέχεται ένα σχέδιο εργαστηρίου και ένα εγχειρίδιο για να βοηθήσουν τις βιβλιοθήκες να επικοινωνήσουν τα βασικά στοιχεία της Διακήρυξης και τους στόχους των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών στους επαγγελματίες των βιβλιοθηκών και στους χρήστες τους.

Πολυπολιτισμικές κοινότητες: Κατευθυντήριες γραμμές για τις βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες

Το Εγχειρίδιο Εφαρμογής συμπληρώνει το έγγραφο «Πολυπολιτισμικές κοινότητες: Κατευθυντήριες γραμμές για τις βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες» (3η έκδοση, 2009), που εκπόνησε το Τμήμα Βιβλιοθηκονομικών Υπηρεσιών για Πολυπολιτισμικούς Πληθυσμούς της IFLA. Ορισμένες από τις προσεγγίσεις που προτείνονται στις κατευθυντήριες γραμμές έχουν ενσωματωθεί στο Εγχειρίδιο Εφαρμογής.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι κατευθυντήριες γραμμές περιέχουν παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών που έχουν υιοθετηθεί στον Καναδά, τη Δανία, την Εσθονία, τη Νορβηγία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

ΔΕΚΑ ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΕ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Η αποστολή μιας βιβλιοθήκης είναι να εξυπηρετεί την κοινότητά της, η οποία σε πολλές περιπτώσεις είναι πολυπολιτισμική και πολυγλωσσική ή γίνεται αυξανόμενα πιο πολιτισμικά διαφορετική.
2. Οι πολυπολιτισμικές και πολυγλωσσικές υπηρεσίες βιβλιοθηκών εξασφαλίζουν την ισότητα στην εξυπηρέτηση και την πρόσβαση στην πληροφορία.
3. Σε μια εποχή παγκοσμιοποίησης με μεγαλύτερη ευκολία στις διασυνοριακές επικοινωνίες και τα ταξίδια, τα άτομα πρέπει να μαθαίνουν για άλλες κουλτούρες, γλώσσες και λαούς, κάτι που καλλιεργεί την εκτίμηση για διαφορετικές εμπειρίες και διευρύνει την οπτική τους για τη ζωή.
4. Οι πληροφορίες σε γλώσσες και μέσω καναλιών προσβάσιμων σε διαφορετικές κοινότητες χρηστών επιτρέπουν τη δημοκρατική συμμετοχή τους στην κοινωνία των πολιτών.
5. Οι πληροφορίες σχετικά με την κληρονομιά του καθενός καθώς και των άλλων ενισχύουν την κουλτούρα του καθενός και προωθούν την κατανόηση άλλων εμπειριών και προοπτικών, αντίστοιχα, και συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας πιο αρμονικής κοινωνίας.
6. Οι πληροφορίες σε γλώσσες και μέσω καναλιών κατάλληλων για διαφορετικές κοινότητες χρηστών προωθούν πολλαπλές μορφές γραμματισμού, οι οποίες διευκολύνουν την απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για τη διασφάλιση της ισότητας ευκαιριών σε όλους τους τομείς της κοινωνίας των πολιτών.
7. Η παγκόσμια γνώση, οι δημιουργικές μορφές έκφρασης και οι πολιτιστικές πρακτικές τεκμηριώνονται σε διάφορες μορφές και γλώσσες, επομένως, η προσφορά μιας πολυπολιτισμικής συλλογής πρέπει να είναι διαθέσιμη σε όλους.
8. Η εκμάθηση διαφορετικών μορφών δημιουργικής έκφρασης, εργασίας και επίλυσης προβλημάτων οδηγεί σε νέες ιδέες και απόψεις που μπορούν να οδηγήσουν σε καινοτόμους τρόπους δράσης και επίλυσης καταστάσεων.
9. Οι πληροφορίες σχετικά με και για την πολυπολιτισμική κοινότητα μιας βιβλιοθήκης αποδεικνύουν ότι τα μέλη της κοινότητας και οι πολιτισμοί τους εκτιμώνται.
10. Οι βιβλιοθήκες είναι χώροι πνευματικής και ψυχαγωγικής ενασχόλησης, ενώ οι βιβλιοθήκες που προσφέρουν πολυπολιτισμικές και πολυγλωσσικές υπηρεσίες και συλλογές γίνονται χώροι κοινότητας που φέρνουν τους ανθρώπους κοντά.

— *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*

Οι πλήρεις κατευθυντήριες γραμμές είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση:

<https://www.ifla.org/publications/multicultural-communities-guidelines-for-library-services-3rd-edition>

Πρόσθετες πηγές

Η Διακήρυξη συμπληρώνει τις ακόλουθες οδηγίες της IFLA/UNESCO:

IFLA/UNESCO Public Library Manifesto

<https://www.ifla.org/publications/iflaunesco-public-library-manifesto-1994>

IFLA/UNESCO School Library Manifesto

<https://www.ifla.org/publications/iflaunesco-school-library-manifesto-1999>

IFLA Internet Manifesto

<https://www.ifla.org/publications/node/224>

Η IFLA προσφέρει μια σειρά από πρόσθετες κατευθυντήριες γραμμές, διακηρύξεις και δημοσιεύσεις που συμπληρώνουν τους στόχους και τις στρατηγικές που περιγράφονται στη *Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη*. Για τον πλήρη κατάλογο των εκδόσεων της IFLA, επισκεφθείτε:

<https://www.ifla.org/ifla-publications>.

Κατά την τελευταία δεκαετία, πολλές βιβλιοθήκες και ιδρύματα έχουν αναπτύξει πηγές για την υποστήριξη πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών. Παραδείγματα αυτών των πρόσθετων πηγών περιλαμβάνουν:

Multiculturalism in Libraries: A (Not So Brief) Bibliography (Dr. Donna L. Gilton, 2002)

<http://www.uri.edu/artsci/lsc/People/Gilton/multiculturalism.pdf>

Multicultural Resources and Services Toolkit / Boîte à outils des Ressources et services multiculturels (Library and Archives Canada, 2005)

English: <http://www.collectionscanada.gc.ca/obj/005007/f2/005007-300.1-e.pdf> French:

<http://www.collectionscanada.gc.ca/obj/005007/f2/005007-300.1-f.pdf>

Community-Led Libraries Tool Kit (Working Together Project: Library-Community Connections, 2008)

http://www.librariesincommunities.ca/resources/Community-Led_Libraries_Toolkit.pdf

Community-Led Service Philosophy Tool Kit (Edmonton Public Library, Revised April 2012)

<http://www.epl.ca/sites/default/files/pdf/CommunityLedServicePhilosophyToolkit.pdf>

Τα πρωτογενή υλικά που ενδιαφέρουν άμεσα τις πολυπολιτισμικές κοινότητες είναι ευρέως διαθέσιμα στο διαδίκτυο, για παράδειγμα μέσω, της πύλης Europeana, ενός σημείου πρόσβασης σε βιβλία και άλλες πηγές πληροφοριών που έχουν ψηφιοποιηθεί σε όλη την Ευρώπη: <http://www.europeana.eu/portal/>

Ο **Πολυπολιτισμός** είναι η συνύπαρξη διαφορετικών πολιτισμών, όπου ο πολιτισμός περιλαμβάνει φυλετικές, θρησκευτικές ή πολιτισμικές ομάδες και εκδηλώνεται σε συνήθεις συμπεριφορές, πολιτισμικές παραδοχές και αξίες, τρόπους σκέψης και επικοινωνιακού στυλ.

Οι **πολυπολιτισμικές βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες** περιλαμβάνουν τόσο την παροχή πολυπολιτισμικών πληροφοριών σε όλους τους τύπους χρηστών της βιβλιοθήκης όσο και την παροχή βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών που απευθύνονται ειδικά σε ομάδες που παραδοσιακά δεν εξυπηρετούνται επαρκώς

— *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*

2. ΤΟ ΠΡΟΟΙΜΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ

Πολιτισμική πολυμορφία

Για την εφαρμογή της Διακήρυξης της IFLA/UNESCO για τις Πολυπολιτισμικές Βιβλιοθήκες, οι βιβλιοθήκες ενθαρρύνονται να αναλογιστούν πρώτα τον ορισμό της Διακήρυξης για την «πολιτισμική πολυμορφία» ή την «πολυπολιτισμικότητα».

Η «πολιτισμική πολυμορφία» ή «πολυπολιτισμικότητα» αναφέρεται στην αρμονική συνύπαρξη και αλληλεπίδραση διαφορετικών πολιτισμών, όπου «ο πολιτισμός πρέπει να θεωρείται ως το σύνολο των διακριτικών πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών μιας κοινωνίας ή μιας κοινωνικής ομάδας, και περιλαμβάνει, εκτός από την τέχνη και τη λογοτεχνία, τρόπους ζωής, τρόπους συνύπαρξης, συστήματα αξιών, παραδόσεις και πεποιθήσεις». — Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη

Ο ορισμός παραθέτει την UNESCO *Universal Declaration on Cultural Diversity* (2001).

Με βάση αυτόν τον ορισμό, οι βιβλιοθήκες μπορούν να αρχίσουν να αξιολογούν την πολιτισμική και γλωσσική σύνθεση της κοινότητας που εξυπηρετούν, καθώς και της ευρύτερης κοινότητας που θα μπορούσαν ενδεχομένως να εξυπηρετήσουν. Τα αρχικά ερωτήματα περιλαμβάνουν:

- Ποιες είναι οι διαφορετικές κουλτούρες που εξυπηρετεί επί του παρόντος η βιβλιοθήκη μου;
- Ποιες είναι οι διαφορετικές κουλτούρες που υπάρχουν στην κοινότητά μου και θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν από τη βιβλιοθήκη μου;
- Ποια γλώσσα (-ες) εξυπηρετήσης ή πηγών πληροφοριών θα έκαναν τη βιβλιοθήκη μου προσβάσιμη σε αυτές τις κουλτούρες;

Εξυπηρέτηση διαφορετικών κοινοτήτων

Το προοίμιο της Διακήρυξης περιγράφει επίσης τη λειτουργία των βιβλιοθηκών στο πολυπολιτισμικό πλαίσιο. Εδώ η Διακήρυξη συνδέει την αναγνώριση της πολιτισμικής πολυμορφίας με την ευκαιρία για στοχευμένες υπηρεσίες και στρατηγικές.

Καθώς οι βιβλιοθήκες εξυπηρετούν ποικίλα ενδιαφέροντα και κοινότητες, λειτουργούν ως κέντρα μάθησης, πολιτισμού και πληροφόρησης. Αντιμετωπίζοντας την πολιτισμική και γλωσσική πολυμορφία, οι βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες καθοδηγούνται από τη δέσμευσή τους στις αρχές των θεμελιωδών ελευθεριών και της ισότιμης πρόσβασης όλων στην πληροφόρηση και τη γνώση, με σεβασμό στην πολιτισμική ταυτότητα και τις αξίες.

— Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη

Μετά από μια αρχική ανάλυση των πολιτιστικών κοινοτήτων και των γλωσσικών ομάδων της βιβλιοθήκης, μπορούν να τεθούν μια σειρά από σχετικές ερωτήσεις προκειμένου να αποκτηθεί μια βασική κατανόηση των υφιστάμενων και των δυνητικών υπηρεσιών, προγραμμάτων και πηγών πληροφοριών:

- Για κάθε μία από τις κουλτούρες που εξυπηρετεί ή ενδεχομένως εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη μου, ποιες είναι μερικές από τις τρέχουσες υπηρεσίες, προγράμματα ή πηγές πληροφοριών που είναι προσβάσιμες;
- Για κάθε μία από τις κουλτούρες που εξυπηρετεί ή ενδεχομένως εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη μου, ποιες είναι μερικές από τις πιθανές υπηρεσίες, προγράμματα ή πηγές πληροφοριών που θα μπορούσαμε να κάνουμε προσβάσιμες;

Βλ. Παράρτημα Β, “Ανάλυση της κοινότητας και αξιολόγηση των αναγκών”, για ένα πρότυπο που θα σας βοηθήσει στην παραπάνω ανάλυση.

Οι βιβλιοθήκες μπορούν επίσης να υιοθετήσουν μια προσέγγιση δημόσιας διαβούλευσης, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει συνεργασία και επικοινωνία με την τοπική αυτοδιοίκηση, με ιδρύματα που προσφέρουν πολυπολιτισμικές υπηρεσίες, με κοινοτικές οργανώσεις ή με μεμονωμένα μέλη της βιβλιοθηκονομικής κοινότητας. Για ένα παράδειγμα της προσέγγισης δημόσιας διαβούλευσης, βλ. “Meeting the Needs of Users” στο *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*.

ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΥΠΟΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

1. Μειονότητες μεταναστών

Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται οι μόνιμοι κάτοικοι που έχουν τη δική τους γλώσσα (-ες) και κουλτούρα (-ες), οι οποίες διαφέρουν από αυτές της κοινωνίας υποδοχής. Η κατηγορία περιλαμβάνει επίσης τους απογόνους μεταναστών που συνεχίζουν να ταυτίζονται με την κουλτούρα των προγόνων τους.

2. Άτομα που ζητούν άσυλο

Πρόσφυγες και κάτοικοι με άδεια προσωρινής διαμονής.

3. Μετανάστες εργαζόμενοι

Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται οι προσωρινοί μετανάστες εργαζόμενοι και τα εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών τους. Πρόκειται για μετανάστες που δεν έχουν την πρόθεση να μείνουν μόνιμα και των οποίων το νομικό καθεστώς είναι αυτό του προσωρινού κατοίκου. Μπορούν τελικά να γίνουν μόνιμοι κάτοικοι (κατηγορία 1), ανάλογα με τις πολιτικές της χώρας διαμονής τους και τις δικές τους επιθυμίες.

4. Εθνικές μειονότητες

Πρόκειται για αυτόχθονες ή παλαιά εγκατεστημένες ομάδες με μακροχρόνια και διακριτή εθνοτική, γλωσσική ή πολιτισμική ταυτότητα, διαφορετική από εκείνη της πλειοψηφίας. Μπορούν να χρησιμοποιούν την κύρια γλώσσα της χώρας (όπως οι Σουηδοί της Φινλανδίας) ή να έχουν υιοθετήσει ουσιαστικά την κύρια γλώσσα της χώρας (όπως οι Ουαλοί ή οι Αμερικανοί Ινδιάνοι). Οι εθνικές μειονότητες μπορεί να μοιράζονται τη γλώσσα ή τον πολιτισμό τους με τις πλειοψηφίες των γειτονικών χωρών ή μπορεί να περιορίζονται στη χώρα στην οποία αποτελούν μειονότητα.

— *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*

3. ΑΡΧΕΣ

Η θεμελιώδης πεποίθηση της Διακήρυξης της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη είναι ότι «κάθε άτομο στην παγκόσμια κοινωνία μας έχει το δικαίωμα να έχει πρόσβαση σε ένα πλήρες φάσμα βιβλιοθηκών και υπηρεσιών πληροφόρησης». Για την υποστήριξη αυτού του δικαιώματος, η Διακήρυξη προσδιορίζει τέσσερις αρχές που χρησιμεύουν ως ο δρόμος προς την παροχή πολυπολιτισμικών υπηρεσιών, πληροφόρησης και πρόσβασης.

ΑΡΧΗ

✓ *Εξυπηρετείστε όλα τα μέλη της κοινότητας χωρίς διακρίσεις με βάση την πολιτιστική και γλωσσική κληρονομιά.*

της κοινότητας (συμπεριλαμβανομένων τόσο των χρηστών όσο και των μη χρηστών), οι βιβλιοθήκες μπορούν να αρχίσουν να αναγνωρίζουν τους τοπικούς πολιτισμικούς και γλωσσικούς πληθυσμούς, τις γλώσσες και τα αλφάβητα που κατανοούν, καθώς και το φάσμα των υλικών, των προγραμμάτων και των υπηρεσιών στα οποία ενδέχεται να χρειαστούν πρόσβαση.

ΑΡΧΗ

✓ *Δώστε πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα υλικών και υπηρεσιών που αντανακλούν όλες τις κοινότητες και τις ανάγκες.*

Προσωπικό και Εκπαίδευση

Οι Αρχές μπορούν επίσης να αποτελέσουν σημεία αναφοράς για τις βιβλιοθήκες που επιθυμούν να εμπλουτίσουν τις συλλογές τους, να προσλάβουν προσωπικό ή να πραγματοποιήσουν επενδύσεις σχετικές με πολυπολιτισμικές υπηρεσίες. Οι δίκαιες αποφάσεις όσον αφορά τη στελέχωση του προσωπικού αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο της εφαρμογής της Διακήρυξης.

Η διασφάλιση ότι όλα τα μέλη του προσωπικού έχουν σαφή κατανόηση της Διακήρυξης και των αρχών της θα επιτρέψει επίσης στις βιβλιοθήκες να ενσωματώσουν πλήρως αυτές τις αρχές στις καθημερινές τους δραστηριότητες. Βλ. **Appendix C, “Understanding the Manifesto: Workshop Handbook”** το οποίο Δεκέμβριος 2012

Εξυπηρέτηση, Πληροφόρηση, και Πρόσβαση

Στην παραπάνω ενότητα που αφορά το Προοίμιο της Διακήρυξης, παρέχεται στις βιβλιοθήκες μια γενική προσέγγιση και ένα πρότυπο (Παράρτημα Β) για τη διεξαγωγή μιας «Ανάλυσης της Κοινότητας και Αξιολόγησης των Αναγκών». Με τον προσδιορισμό ακόμη και ενός βασικού φάσματος πληροφοριών σχετικά με την ταυτότητα και τις ανάγκες της

ΑΡΧΗ

✓ *Δώστε πληροφορίες στις κατάλληλες γλώσσες και γραφές.*

Να θυμάστε ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις ομάδες που συχνά περιθωριοποιούνται σε κοινωνίες με πολιτισμική πολυμορφία: μειονότητες, αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες, κάτοικοι με άδεια προσωρινής διαμονής, μετανάστες εργαζόμενοι και αυτόχθονες κοινότητες.

ΑΡΧΗ

✓ *Απασχολείτε προσωπικό που αντανακλά την πολυμορφία της κοινότητας, το οποίο έχει εκπαιδευτεί να συνεργάζεται και να εξυπηρετεί διαφορετικές κοινότητες.*

παρέχει έναν αναλυτικό οδηγό για την ενημέρωση του προσωπικού, των χρηστών και άλλων μελών της κοινότητας σχετικά με τη Διακήρυξη.

Για επιπλέον πληροφορίες, ανατρέξτε στην ενότητα “The Principles of the Multicultural Library” στο *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*.

4. ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Ποια είναι η αποστολή της βιβλιοθήκης μου;

Η Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη προσδιορίζει δέκα «Αποστολές» για πολυπολιτισμικές υπηρεσίες βιβλιοθήκης. Οι αποστολές αντιπροσωπεύουν συγκεκριμένους τομείς εστίασης ή στόχους προς τους οποίους εργάζεται η βιβλιοθήκη καθώς υλοποιεί πολυπολιτισμικά προγράμματα και υπηρεσίες. Με άλλα λόγια, οι αποστολές εκφράζουν τον συγκεκριμένο λόγο για τον οποίο η βιβλιοθήκη παρέχει πολυπολιτισμικές υπηρεσίες.

Υιοθετώντας μια αποστολή

Μια σαφώς διατυπωμένη αποστολή μπορεί να υποστηρίξει και να ενισχύσει την ευρύτερη αποστολή μιας βιβλιοθήκης. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της Διακήρυξης, οι βιβλιοθήκες ενθαρρύνονται να συντάξουν και να υιοθετήσουν μια ατομική «Δήλωση Αποστολής» που να αναφέρει με σαφήνεια και συνοπτικότητα τον λόγο για την παροχή πολυπολιτισμικών υπηρεσιών.

Η δήλωση αποστολής πρέπει να είναι σύντομη και εύκολα κατανοητή όχι μόνο από το προσωπικό της βιβλιοθήκης, αλλά και από τα μέλη της κοινότητας της βιβλιοθήκης.

1. Εξετάστε τις αποστολές που εκφράζονται στη Διακήρυξη (παρατίθενται στα δεξιά) και χρησιμοποιήστε το εργαλείο «Ανάπτυξη δήλωσης αποστολής» που παρέχεται στο Παράρτημα Ε για να καταγράψετε λέξεις-κλειδιά ή έννοιες που ισχύουν για τις τρέχουσες υπηρεσίες σας ή που ορίζουν τον τύπο των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών που η βιβλιοθήκη σας θα ήθελε να εφαρμόσει. Εξετάστε τη σχέση μεταξύ των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών σας και θεμάτων όπως η πληροφόρηση, η παιδεία, η εκπαίδευση και ο πολιτισμός.

Δεκέμβριος 2012

ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ

- ✓ Προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη θετική αξία της πολιτιστικής πολυμορφίας και ενθάρρυνση του πολιτιστικού διαλόγου
- ✓ Ενθάρρυνση της γλωσσικής πολυμορφίας και του σεβασμού της μητρικής γλώσσας
- ✓ Διευκόλυνση της αρμονικής συνύπαρξης πολλών γλωσσών από μικρή ηλικία
- ✓ Διαφύλαξη της γλωσσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και υποστήριξη της έκφρασης, της δημιουργίας και της διάδοσης σε όλες τις σχετικές γλώσσες
- ✓ Υποστήριξη της διατήρησης της προφορικής παράδοσης και της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς
- ✓ Υποστήριξη της ένταξης και της συμμετοχής ατόμων και ομάδων από όλα τα διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα
- ✓ Ενθάρρυνση της πληροφοριακής παιδείας στην ψηφιακή εποχή και της κατάρτισης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών
- ✓ Προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας στον κυβερνοχώρο
- ✓ Ενθάρρυνση της καθολικής πρόσβασης στον κυβερνοχώρο
- ✓ Υποστήριξη της ανταλλαγής γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τον πολιτισμικό πλουραλισμό

Οι περιγραφές του «Ρόλου και σκοπού της πολυπολιτισμικής βιβλιοθήκης» που αναφέρονται στο έγγραφο «Πολυπολιτισμικές κοινότητες: Κατευθυντήριες γραμμές για τις υπηρεσίες βιβλιοθηκών» (βλ. παρακάτω) είναι επίσης χρήσιμες για να λάβετε υπόψη καθώς αρχίζετε να αναπτύσσετε τη Δήλωση Αποστολής σας.

2. Συντάξτε ένα προσχέδιο Δήλωση Αποστολής, χρησιμοποιώντας μερικές από τις λέξεις-κλειδιά που έχετε καταγράψει. Να θυμάστε ότι η Δήλωση Αποστολής πρέπει να είναι μια σύντομη, εύκολα κατανοητή έκφραση του λόγου για τον οποίο η βιβλιοθήκη σας παρέχει πολυπολιτισμικές υπηρεσίες.

3. Συμβουλευτείτε το προσωπικό, τους χρήστες της βιβλιοθήκης και τα μέλη της κοινότητας για να βεβαιωθείτε ότι το προσχέδιο της Δήλωσης Αποστολής είναι κατανοητό και εκφράζει με πρακτικό τρόπο τους στόχους της βιβλιοθήκης σας.

4. Υιοθετήστε τη Δήλωση Αποστολής ως επίσημο στοιχείο της αποστολής της βιβλιοθήκης σας. Αυτό το βήμα πρέπει να περιλαμβάνει την επίσημη κοινοποίηση της Δήλωσης Αποστολής στο προσωπικό και την κοινότητα της βιβλιοθήκης, καθώς και την ενσωμάτωσή της σε επίσημα έγγραφα και δημοσιεύσεις, όπως ο ιστότοπος της βιβλιοθήκης.

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Οι βιβλιοθήκες κάθε είδους διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση, την κοινωνική συμμετοχή και την παγκόσμια κατανόηση. Οι υπηρεσίες των βιβλιοθηκών, αντανακλώντας τις ανάγκες του πληθυσμού που εξυπηρετούν, έχουν μεγάλη επίδραση στη ζωή των ανθρώπων.

Ως κέντρα μάθησης, οι βιβλιοθήκες προωθούν και παρέχουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό, γλωσσικά προγράμματα και άλλο σχετικό υλικό σε κατάλληλες μορφές για τη δια βίου μάθηση. Με την παροχή αυτής της πρόσβασης, ολόκληρη η κοινωνία έχει την ευκαιρία να υποστηρίξει τις εκπαιδευτικές ανάγκες γενικά, να μάθει για τις κοινότητες των άλλων, να κατανοήσει τις γλωσσικές ανάγκες των άλλων, να μάθει τις γλώσσες των άλλων και να αποκτήσει γνώση του πλούτου των εμπειριών των διαφορετικών πολιτισμών.

Ως πολιτιστικά κέντρα, οι βιβλιοθήκες διατηρούν, προωθούν, αναδεικνύουν και δίνουν φωνή σε διαφορετικές κουλτούρες, συμπεριλαμβανομένης της κληρονομιάς, των παραδόσεων, της λογοτεχνίας, της τέχνης και της μουσικής τους. Αυτή η πρόσβαση παρέχει σε άτομα από όλες τις κουλτούρες τη δυνατότητα να βιώσουν και να μάθουν για διάφορες μορφές πολιτιστικής έκφρασης.

Ως κέντρα πληροφόρησης, οι βιβλιοθήκες αποκτούν, παράγουν, οργανώνουν, διατηρούν και καθιστούν προσβάσιμες πληροφορίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των κοινοτήτων, καθώς και διαδίδουν πληροφορίες σχετικά με τις πολιτισμικά διαφορετικές κοινότητες.

Παραδείγματα

Η αποστολή της βιβλιοθήκης σας για πολυπολιτισμικές υπηρεσίες μπορεί να εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου, προκειμένου να προσαρμοστεί στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της κοινότητάς σας και στις εξελισσόμενες δυνατότητες και πηγές της βιβλιοθήκης.

Επανεξετάστε την αποστολή σας κάθε χρόνο, προκειμένου να αξιολογήσετε την επιτυχία σας στην τήρηση αυτής της αποστολής ή να υιοθετήσετε μια νέα αποστολή για το επόμενο έτος. Ακολουθούν παραδείγματα του φάσματος των πιθανών αποστολών που μπορούν να υιοθετήσουν οι βιβλιοθήκες:

- Η αποστολή της βιβλιοθήκης μας είναι να λειτουργεί ως κέντρο πληροφόρησης που αποκτά και καθιστά προσβάσιμες πληροφορίες σε γλώσσες σχετικές με την κοινότητά μας.
- Η αποστολή της βιβλιοθήκης μας είναι να παρέχει πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό και προγράμματα που προωθούν τον πολιτισμικό διάλογο.
- Η αποστολή της βιβλιοθήκης μας είναι να υποστηρίξει την πληροφοριακή παιδεία, βοηθώντας διαφορετικές πολιτισμικές κοινότητες να έχουν πρόσβαση, να κατανοούν και να αλληλεπιδρούν στο ψηφιακό περιβάλλον.

Το Παράρτημα G, «Βασικές ενέργειες – Λίστα ελέγχου εργαλείων» παρέχει επίσης το πλαίσιο για την ανάπτυξη μιας πολυπολιτισμικής Δήλωσης Αποστολής

5. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Η Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη ενθαρρύνει τις βιβλιοθήκες να αναγνωρίσουν τις πολυπολιτισμικές υπηρεσίες ως κεντρικό στοιχείο της λειτουργίας τους, αντί να τις θεωρούν ως ξεχωριστές, προαιρετικές υπηρεσίες. Για να διασφαλιστεί η πλήρης ενσωμάτωση αυτών των χαρακτηριστικών υπηρεσιών στη λειτουργία των βιβλιοθηκών, οι πολυπολιτισμικές υπηρεσίες πρέπει επίσης να ενσωματωθούν στα στρατηγικά και επιχειρησιακά σχέδια των βιβλιοθηκών. Εάν είναι δυνατόν, αυτές οι υπηρεσίες θα πρέπει επίσης να υποστηρίζονται από μια εγκεκριμένη πολιτική πολυπολιτισμικών υπηρεσιών.

Η βιβλιοθήκη πρέπει να διαθέτει πολιτική και στρατηγικό σχέδιο, στο οποίο θα ορίζονται η αποστολή, οι στόχοι, οι προτεραιότητες και οι υπηρεσίες της σε σχέση με την πολιτισμική πολυμορφία. Το σχέδιο πρέπει να βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη ανάλυση των αναγκών των χρηστών και σε επαρκείς πηγές.

— Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

Υπάρχει ένα ευρύ φάσμα μοντέλων σχεδιασμού και πολιτικής. Για παράδειγμα, ένα επίσημο έγγραφο πολιτικής περιλαμβάνει γενικά τα ακόλουθα στοιχεία:

Τίτλος	Ένας επίσημος τίτλος πολιτικής, όπως «Πολιτική πολυπολιτισμικών υπηρεσιών».
Ημερομηνία εφαρμογής	Η ημερομηνία έγκρισης ή έναρξης ισχύος της πολιτικής.
Σκοπός	Η συγκεκριμένη υπηρεσία, επιχειρησιακή απόφαση ή στόχος που αντιμετωπίζει η πολιτική (βλ. «Υιοθέτηση αποστολής» παραπάνω).
Πλαίσιο	Σχετικές βασικές πληροφορίες, όπως τα ευρήματα μιας «Ανάλυσης της Κοινότητας και Αξιολόγησης των Αναγκών» (βλ. Παράρτημα Α).
Περιεχόμενο	Οι συγκεκριμένες λεπτομέρειες της πολιτικής, για παράδειγμα: η επίσημη προσέγγιση για την παροχή πρόσβασης σε πολυπολιτισμικούς διαδικτυακούς πόρους, πολυπολιτισμικές προσεγγίσεις στελέχωσης, δεσμεύσεις ανάπτυξης συλλογών, περιγράμματα πολυπολιτισμικών προγραμμάτων κ.λπ.
Ρόλοι και αρμοδιότητες	Οι τίτλοι του προσωπικού ή των λειτουργικών τομέων που πρέπει να εφαρμόσουν πτυχές της πολιτικής, ξεκινώντας από το ανώτατο στέλεχος του οργανισμού και καταλήγοντας στο βασικό λειτουργικό προσωπικό.
Αξιολόγηση και αναθεώρηση	Η ημερομηνία και το εύρος των δραστηριοτήτων αξιολόγησης, ώστε να διασφαλίζεται η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και η ανανέωση της πολιτικής σε τακτά χρονικά διαστήματα.
Ορισμοί	Λίστα ορισμών βασικών όρων που χρησιμοποιούνται στην πολιτική.
Στοιχεία επικοινωνίας	Ο τίτλος του μέλους του προσωπικού ή ο τομέας λειτουργίας που πρέπει να επικοινωνήσει το κοινό σε περίπτωση που έχει ερωτήσεις σχετικά με την πολιτική.

Δεν είναι όλες οι πολιτικές γραπτά έγγραφα. Μια δέσμευση για συγκεκριμένη δράση μπορεί επίσης να ενσωματώνει μια πολιτική βιβλιοθήκης. Για παράδειγμα, όταν μια βιβλιοθήκη ενεργεί βάσει μιας απόφασης για την απόκτηση υλικού σε διάφορες γλώσσες.

Είτε τα σχέδια και οι πολιτικές είναι επίσημα ή ανεπίσημα, σύντομα ή περιεκτικά, σε όλες τις περιπτώσεις πρέπει να βασίζονται σε τεκμηριωμένες αποφάσεις. Το **Παράρτημα F** παρέχει ένα «**Πρότυπο λήψης αποφάσεων**» που έχει σχεδιαστεί για να βοηθά τις βιβλιοθήκες να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών τους για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη πολιτικών. Το πρότυπο περιλαμβάνει:

- Προσδιορισμό του ζητήματος ή των ζητημάτων που απαιτούν απόφαση.
- Την περιγραφή του υπάρχοντος πλαισίου σχεδιασμού ή πολιτικής.
- Την καταγραφή βασικών παραμέτρων που σχετίζονται με τις πολιτιστικές κοινότητες, τις πηγές και άλλους σημαντικούς παράγοντες της βιβλιοθήκης.
- Την πρόταση μιας απόφασης που θα εγκριθεί και θα τεθεί σε εφαρμογή μέσω ενός σχεδίου ή μιας πολιτικής.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Η πολιτική διαχείρισης συλλογών για πολυγλωσσικούς και πολυπολιτισμικούς πόρους πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της συνολικής Πολιτικής Διαχείρισης Συλλογών της βιβλιοθήκης.

— *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*

Για μια λίστα γενικών παραμέτρων και συγκεκριμένων απαιτήσεων μιας πολιτικής διαχείρισης συλλογών για πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές πηγές, βλ. *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*.

Οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν επίσης λεπτομερείς προσεγγίσεις για θέματα που αφορούν την ανάπτυξη συλλογών, όπως:

- Εύρος πόρων
- Ανάπτυξη και συντήρηση πολυγλωσσικής συλλογής
- Βιβλιογραφικός έλεγχος
- Πρότυπα για συλλογές βιβλίων
- Ποσοστά απόκτησης
- Παροχή ηλεκτρονικών πόρων

7. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Η Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολιτισμική Βιβλιοθήκη αναγνωρίζει «Βασικές ενέργειες» όπου οι λειτουργίες της βιβλιοθήκης μπορούν να ενσωματώνουν τη δέσμευση για πολυπολιτισμικές υπηρεσίες, όπως:

- Ανάπτυξη συλλογής
- Κατανομή πόρων
- Παροχή προγραμμάτων
- Πρόσβαση σε πληροφορίες
- Πρωτοβουλίες προβολής

Οι βιβλιοθήκες μπορούν να αξιοποιήσουν τις στρατηγικές και τα εργαλεία που παρέχονται στο Πακέτο Εφαρμογής, προκειμένου να συνδέσουν αυτές τις Βασικές Ενέργειες άμεσα με τις δραστηριότητές τους.

Βλ. Παράρτημα Γ, “Βασικές ενέργειες – Λίστα ελέγχου εργαλείων”.

Η λίστα ελέγχου ενθαρρύνει τις βιβλιοθήκες να εφαρμόσουν και να αξιολογήσουν τις πληροφορίες, τις στρατηγικές και τα εργαλεία που περιέχονται στο κιτ εφαρμογής σε σχέση με κάθε μία από τις βασικές δράσεις της Διακήρυξης.

Μέσω της συστηματικής χρήσης του εργαλείου, οι βιβλιοθήκες μπορούν να αναπτύξουν μια ολοκληρωμένη κατανόηση του βαθμού στον οποίο οι πολυπολιτισμικές υπηρεσίες αποτελούν κεντρικό στοιχείο των δραστηριοτήτων τους και των τομέων όπου εξακολουθούν να υπάρχουν ευκαιρίες για περαιτέρω σχεδιασμό, δράση και κατανόηση.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

- ✓ Ανάπτυξη πολιτισμικά ποικιλόμορφων και πολυγλωσσικών συλλογών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών και πολυμεσικών πηγών.
- ✓ Διανομή πηγών για τη διατήρηση της πολιτιστικής έκφρασης και κληρονομιάς, με ιδιαίτερη έμφαση στην προφορική, αυτόχθονη και άυλη κληρονομιά.
- ✓ Συμπερίληψη προγραμμάτων που υποστηρίζουν την εκπαίδευση των χρηστών, τις δεξιότητες πληροφοριακής παιδείας, τις πηγές για τους νεοαφιχθέντες, την πολιτιστική κληρονομιά και τον διαπολιτισμικό διάλογο ως αναπόσπαστα μέρη των υπηρεσιών.
- ✓ Παροχή πρόσβασης στις πηγές της βιβλιοθήκης στις κατάλληλες γλώσσες μέσω συστημάτων οργάνωσης και πρόσβασης στην πληροφορία.
- ✓ Ανάπτυξη υλικού μάρκετινγκ και προβολής στα κατάλληλα μέσα και γλώσσες, προκειμένου να προσελκύνονται διαφορετικές ομάδες στη βιβλιοθήκη.

— Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

Το προσωπικό της βιβλιοθήκης αποτελεί τον ενεργό μεσάζοντα μεταξύ των χρηστών και των πόρων. Θα πρέπει να παρέχεται επαγγελματική εκπαίδευση και συνεχής κατάρτιση με έμφαση στις υπηρεσίες προς πολυπολιτισμικές κοινότητες, τη διαπολιτισμική επικοινωνία και ευαισθησία, την καταπολέμηση των διακρίσεων, τους πολιτισμούς και τις γλώσσες.

— Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

Δεξιότητες του προσωπικού της βιβλιοθήκης

Το IFLA's *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services* παραθέτει τις "Skills of Library Staff".

Είναι σημαντικό ότι ο κατάλογος δίνει έμφαση σε πρωτοβουλίες επικοινωνίας, όπως η ενημέρωση των μελών πολυπολιτισμικών κοινοτήτων σχετικά με τις ευκαιρίες απασχόλησης και η κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι δεξιότητές τους συνάδουν με τους στόχους των υπηρεσιών των πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών.

Τόσο για τα τρέχοντα όσο και για τα πιθανά μέλη του προσωπικού της βιβλιοθήκης, η ευαισθητοποίηση σχετικά με τους στόχους και τις ευκαιρίες των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών της βιβλιοθήκης μπορεί να ξεκινήσει με ένα εργαστήριο σχετικά με τη Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη Βλ. **Παράρτημα C «Κατανόηση της Διακήρυξης: Εγχειρίδιο Εργαστηρίου»**, το οποίο παρέχει έναν αναλυτικό οδηγό για την ενημέρωση του προσωπικού, των χρηστών και άλλων μελών της κοινότητας σχετικά με τη Διακήρυξη.

7.STAFF

Η Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη αναγνωρίζει τη ζωτική σύνδεση μεταξύ του προσωπικού της βιβλιοθήκης και των πολιτιστικών κοινοτήτων που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη. Για να εξασφαλιστεί μια ισχυρή και παραγωγική σύνδεση μεταξύ αυτών των ομάδων, η Διακήρυξη συνιστά τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, καθώς και πρακτικές στελέχωσης που να λαμβάνουν υπόψη τον πολιτιστικό και γλωσσικό χαρακτήρα της κοινότητας.

Το προσωπικό μιας πολυπολιτισμικής βιβλιοθήκης πρέπει να αντικατοπτρίζει τα πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά της κοινότητας, ώστε να διασφαλίζεται η πολιτισμική ευαισθητοποίηση, να αντικατοπτρίζεται η κοινότητα που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη και να ενθαρρύνεται η επικοινωνία.

— Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

ΟΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Οι βιβλιοθήκες πρέπει να προσπαθούν να αντικατοπτρίζουν τις πολυπολιτισμικές κοινωνίες που εξυπηρετούν, διασφαλίζοντας ότι το προσωπικό τους αντανακλά πραγματικά τις διαφορετικές πολυπολιτισμικές ομάδες της κοινότητας.

Οι βιβλιοθήκες πρέπει να εφαρμόζουν στρατηγικές θετικής δράσης για να διασφαλίζουν ότι τα άτομα από πολυπολιτισμικές κοινότητες γνωρίζουν τις υπάρχουσες ευκαιρίες απασχόλησης.

Οι αρχές των βιβλιοθηκών πρέπει να ενθαρρύνουν την απασχόληση ατόμων με σχετικές γλωσσικές και πολιτισμικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες.

Κατάλληλα μέσα για την επίτευξη αυτού του στόχου περιλαμβάνουν την υιοθέτηση τοπικών πολιτικών απασχόλησης, τη δημιουργία συγκεκριμένων θέσεων εργασίας και τη χρήση ασκούμενων, εκπαιδευόμενων ή μαθητευόμενων.

Είναι σημαντικό τα γλωσσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά να είναι κατάλληλα για τα καθήκοντα για τα οποία απασχολείται ένα άτομο και οι βιβλιοθήκες να αναγνωρίζουν το ευρύ φάσμα των κατηγοριών ικανοτήτων. Αυτές περιλαμβάνουν την ευχέρεια στην ομιλία, τις δεξιότητες ανάγνωσης και γραφής, την εξοικείωση με τον γενικό πολιτισμό και την υψηλού επιπέδου τυπική εκπαίδευση στο πλαίσιο του πολιτισμού, ή οποιονδήποτε συνδυασμό αυτών.

Οι βιβλιοθηκονομικές αρχές θα πρέπει να θεσπίσουν εκπαιδευτικά προγράμματα με σκοπό τον εμπλουτισμό των πολιτισμικών γνώσεων του προσωπικού τους και τη βελτίωση των ικανοτήτων τους στην εξυπηρέτηση μιας γλωσσικά και πολιτισμικά διαφορετικής κοινωνίας.

Οι βιβλιοθηκονομικές σχολές θα πρέπει να ενθαρρύνουν άτομα με πολυπολιτισμικό υπόβαθρο να παρακολουθήσουν μαθήματα βιβλιοθηκονομίας και συναφών τομέων.

Οι βιβλιοθηκονομικές σχολές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι όλα τα μαθήματα ασχολούνται με πολυπολιτισμικά ζητήματα.

Θα πρέπει να ενθαρρύνεται η συνεργατική χρήση βιβλιοθηκονόμων με την κατάλληλη εμπειρογνωμοσύνη.

— *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*

8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ, ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΣΙ ΔΙΚΤΥΑ

Η συμμετοχή των κυβερνήσεων και άλλων φορέων λήψης αποφάσεων στην εφαρμογή της Διακήρυξης της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη θα περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα ευκαιριών και προσεγγίσεων, ανάλογα με τις δυνατότητες της βιβλιοθήκης και τη μορφή και τις λειτουργίες των δομών διακυβέρνησης στις οποίες λειτουργεί.

Οι κυβερνήσεις και άλλοι αρμόδιοι φορείς λήψης αποφάσεων ενθαρρύνονται να ιδρύουν και να χρηματοδοτούν επαρκώς βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονομικά δίκτυα, ώστε να προσφέρουν δωρεάν βιβλιοθηκικές και πληροφοριακές υπηρεσίες σε πολιτισμικά ποικίλες κοινότητες.

— Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

Το IFLA's *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services* παρέχει πληροφόρηση για "International Best Practice," συμπεριλαμβανομένων παραδειγμάτων διεθνούς νομοθεσίας, στρατηγικής πολιτικής και ειδικών προγραμμάτων που αφορούν τις υπηρεσίες βιβλιοθηκών και τα πολυπολιτισμικά ζητήματα.

Canada: *Multiculturalism Act*

<http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-18.7/>

Denmark: *Act Regarding Library Services*

<http://www.bs.dk/publikationer/english/act/index.htm>

Estonia: *Public Libraries Act*

<http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=11072>

Norway: *Library Reform 2014*

<http://www.biblioteki.org/repository/PROJEKT%2018/Inspircje/Library%20Reform%202014.pdf>

England: *Welcome to Your Library*

<http://www.welcometoyourlibrary.org.uk/>

USA: *Welcome Stranger: Public Libraries Build the Global Village (Tool Kit)*

http://www.centrecountyreads.org/sites/centralpalibraries.org/files/ws_toolkit.pdf

Οι πολυπολιτισμικές βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες είναι κατά βάση παγκόσμιες. Όλες οι βιβλιοθήκες που ασχολούνται με δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα πρέπει να συμμετέχουν σε σχετικά τοπικά, εθνικά ή διεθνή δίκτυα για την ανάπτυξη πολιτικών. Απαιτείται έρευνα για τη συλλογή των δεδομένων που είναι απαραίτητα για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με τις υπηρεσίες και την εξασφάλιση της κατάλληλης χρηματοδότησης. Τα αποτελέσματα της έρευνας και οι βέλτιστες πρακτικές πρέπει να διαδίδονται ευρέως, προκειμένου να καθοδηγήσουν την αποτελεσματική λειτουργία των πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών.

— Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την
Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

Οι βιβλιοθήκες ενθαρρύνονται επίσης να διανέμουν αντίγραφα της Διακήρυξης (Παράρτημα Α) και να διοργανώνουν εργαστήρια με σκοπό την ευαισθητοποίηση και την υποστήριξη των στόχων των πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών. Το **Παράρτημα C, «Κατανόηση της Διακήρυξης: Εγχειρίδιο Εργαστηρίου»**, παρέχει έναν αναλυτικό οδηγό για την ενημέρωση του προσωπικού, των πελατών και των άλλων μελών της κοινότητας σχετικά με τη Διακήρυξη.

9. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ

Η Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη ενθαρρύνει ενθαρρύνει την αναγνώριση και την επικοινωνία των αρχών και των δράσεων του εγγράφου.

Η διεθνής κοινότητα πρέπει να αναγνωρίσει και να υποστηρίξει τις βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες πληροφόρησης στον ρόλο τους για την προώθηση και τη διατήρηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας.

— Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

Για να βοηθήσετε στις προσπάθειες αναγνώρισης και επικοινωνίας, ανατρέξτε στο **Παράρτημα C, “Understanding the Manifesto: Workshop Handbook”**, το οποίο παρέχει έναν αναλυτικό οδηγό για την ενημέρωση του προσωπικού, των χρηστών και άλλων μελών της κοινότητας σχετικά με τη Διακήρυξη.

Η IFLA αναπτύσσει επίσης ένα σύντομο ενημερωτικό βίντεο για να βοηθήσει στην επικοινωνία των βασικών στοιχείων του Μανιφέστου και των στόχων των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών. Το βίντεο θα είναι διαθέσιμο στο διαδίκτυο μέσω IFLA’s Library Services to Multicultural Populations Section at <http://www.ifla.org/mcultp>.

PROMOTION OF MULTICULTURAL LIBRARY SERVICES

A number of specific factors that can familiarise multicultural communities about their library services, as well as encourage their use, include:

- Free public access and use of services;
- Signage in the languages of the main user groups or, where appropriate, international symbols;
- Multilingual resources, including periodicals, newspapers and multi-media;
- Marketing strategies to provide relevant services to multicultural communities;
- Collections which are easily accessible;
- Communication between the library and its users reflecting the linguistic diversity of the community;
- Library website in languages which reflect the linguistic diversity of the community;
- Use of ethnic media in the community;
- Promotion of multilingual library services to politicians and decision makers.

— *Multicultural Communities: Guidelines for Library Services*

Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

Η Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη – μια πύλη προς μια πολιτισμικά πολυμορφική κοινωνία σε διάλογο

Όλοι οι άνθρωποι ζουν σε μια κοινωνία που γίνεται όλο και πιο ετερογενής. Υπάρχουν περισσότερες από 6.000 διαφορετικές γλώσσες στον κόσμο. Το ποσοστό της διεθνούς μετανάστευσης αυξάνεται κάθε χρόνο, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο αριθμός των ανθρώπων με σύνθετες ταυτότητες. Η παγκοσμιοποίηση, η αυξημένη μετανάστευση, η ταχύτερη επικοινωνία, η ευκολία μετακίνησης και άλλες δυνάμεις του 21ου αιώνα έχουν αυξήσει την πολιτισμική πολυμορφία σε πολλές χώρες όπου ενδεχομένως δεν υπήρχε στο παρελθόν ή έχουν ενισχύσει την υπάρχουσα πολυπολιτισμική σύνθεση.

Ο όρος «πολιτισμική πολυμορφία» ή «πολυπολιτισμικότητα» αναφέρεται στην αρμονική συνύπαρξη και αλληλεπίδραση διαφορετικών πολιτισμών, όπου «ο πολιτισμός πρέπει να θεωρείται ως το σύνολο των διακριτικών πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών μιας κοινωνίας ή μιας κοινωνικής ομάδας, και περιλαμβάνει, εκτός από την τέχνη και τη λογοτεχνία, τρόπους ζωής, τρόπους συνύπαρξης, συστήματα αξιών, παραδόσεις και πεποιθήσεις».¹ Η πολιτιστική πολυμορφία ή ο πολυπολιτισμός είναι το θεμέλιο της συλλογικής μας δύναμης στις τοπικές μας κοινότητες και στην παγκόσμια κοινωνία.

Η πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία αποτελεί κοινή κληρονομιά της ανθρωπότητας και πρέπει να τιμάται και να διαφυλάσσεται προς όφελος όλων. Αποτελεί πηγή ανταλλαγών, καινοτομίας, δημιουργικότητας και ειρηνικής συνύπαρξης μεταξύ των λαών. «Ο σεβασμός της πολιτιστικής πολυμορφίας, η ανεκτικότητα, ο διάλογος και η συνεργασία, σε ένα κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης και κατανόησης, συγκαταλέγονται μεταξύ των καλύτερων εγγυήσεων για την διεθνή ειρήνη και ασφάλεια».² Ως εκ τούτου, οι βιβλιοθήκες κάθε τύπου πρέπει να αντικατοπτρίζουν, να υποστηρίζουν και να προωθούν την πολιτιστική και γλωσσική

1 UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity, 2001.

2 Όπως παραπάνω

πολυμορφία σε διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο, και έτσι να εργάζονται για τον διαπολιτισμικό διάλογο και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών.

Καθώς οι βιβλιοθήκες εξυπηρετούν ποικίλα ενδιαφέροντα και κοινότητες, λειτουργούν ως κέντρα μάθησης, πολιτισμού και πληροφόρησης. Στην αντιμετώπιση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, οι βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες καθοδηγούνται από τη δέσμευσή τους στις αρχές των θεμελιωδών ελευθεριών και της ισότιμης πρόσβασης στην πληροφόρηση και τη γνώση για όλους, με σεβασμό στην πολιτιστική ταυτότητα και τις αξίες.

Αρχές

Κάθε άτομο στην παγκόσμια κοινωνία μας έχει το δικαίωμα να έχει πρόσβαση σε ένα πλήρες φάσμα βιβλιοθηκών και υπηρεσιών πληροφόρησης. Για την αντιμετώπιση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, οι βιβλιοθήκες πρέπει:

- εξυπηρετούν όλα τα μέλη της κοινότητας χωρίς διακρίσεις με βάση την πολιτιστική και γλωσσική κληρονομιά τους
- παρέχουν πληροφορίες σε κατάλληλες γλώσσες και γραφές
- παρέχουν πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα υλικών και υπηρεσιών που αντανακλούν όλες τις κοινότητες και τις ανάγκες τους
- απασχολούν προσωπικό που αντανακλά την πολυμορφία της κοινότητας και είναι εκπαιδευμένο να συνεργάζεται και να εξυπηρετεί διαφορετικές κοινότητες.

Οι βιβλιοθηκονομικές και πληροφοριακές υπηρεσίες σε ένα πολιτισμικά και γλωσσικά ποικιλόμορφο περιβάλλον περιλαμβάνουν τόσο την παροχή υπηρεσιών σε όλους τους τύπους χρηστών βιβλιοθηκών όσο και την παροχή βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών που απευθύνονται ειδικά σε υπο-εξυπηρετούμενες πολιτισμικές και γλωσσικές ομάδες. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί σε ομάδες που συχνά περιθωριοποιούνται σε πολιτισμικά ποικιλόμορφες κοινωνίες: μειονότητες, αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες, κάτοικοι με άδεια προσωρινής διαμονής, μετανάστες εργαζόμενοι και αυτόχθονες κοινότητες.

Αποστολές των πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών

Σε μια πολιτισμικά πολυμορφική κοινωνία, η προσοχή πρέπει να επικεντρωθεί στις ακόλουθες βασικές αποστολές, οι οποίες σχετίζονται με την ενημέρωση, την παιδεία, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό:

- προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη θετική αξία της πολιτιστικής πολυμορφίας και ενθάρρυνση του πολιτιστικού διαλόγου
- ενθάρρυνση της γλωσσικής πολυμορφίας και του σεβασμού της μητρικής γλώσσας
- διευκόλυνση της αρμονικής συνύπαρξης πολλών γλωσσών, συμπεριλαμβανομένης της εκμάθησης πολλών γλωσσών από νεαρή ηλικία
- διαφύλαξη της γλωσσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και υποστήριξη της έκφρασης, της δημιουργίας και της διάδοσης σε όλες τις σχετικές γλώσσες
- υποστήριξη της διατήρησης της προφορικής παράδοσης και της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς
- υποστήριξη της ένταξης και της συμμετοχής ατόμων και ομάδων από όλα τα διαφορετικά πολιτιστικά υπόβαθρα
- ενθάρρυνση της πληροφοριακής παιδείας στην ψηφιακή εποχή και της κατάκτησης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών
- προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας στον κυβερνοχώρο
- ενθάρρυνση της καθολικής πρόσβασης στον κυβερνοχώρο, υποστήριξη της ανταλλαγής γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τον πολιτιστικό πλουραλισμό.

Διαχείριση και λειτουργία

Η πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη αναμένει από όλους τους τύπους βιβλιοθηκών να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση υπηρεσιών. Οι βασικές δραστηριότητες των βιβλιοθηκών και των υπηρεσιών πληροφόρησης για κοινότητες με πολιτισμική και γλωσσική πολυμορφία είναι κεντρικής σημασίας, δεν είναι «ξεχωριστές» ή «πρόσθετες», και πρέπει πάντα να σχεδιάζονται έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις τοπικές ή συγκεκριμένες ανάγκες.

Η βιβλιοθήκη πρέπει να διαθέτει πολιτική και στρατηγικό σχέδιο, στο οποίο να ορίζονται η αποστολή, οι στόχοι, οι προτεραιότητες και οι υπηρεσίες της σε σχέση με την πολιτισμική πολυμορφία. Το σχέδιο πρέπει να βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη ανάλυση των αναγκών των χρηστών και σε επαρκείς πόρους.

Οι δραστηριότητες της βιβλιοθήκης δεν πρέπει να αναπτύσσονται μεμονωμένα. Πρέπει να ενθαρρύνεται η συνεργασία με τις σχετικές ομάδες χρηστών και τους επαγγελματίες σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο.

Βασικές δράσεις

Η πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη πρέπει:

- να αναπτύξει πολιτισμικά ποικίλες και πολυγλωσσικές συλλογές και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών και πολυμεσικών πόρων

- να διαθέσει πόρους για τη διατήρηση της πολιτιστικής έκφρασης και κληρονομιάς, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην προφορική, αυτόχθονη και άυλη πολιτιστική κληρονομιά
- να περιλαμβάνει προγράμματα που υποστηρίζουν την εκπαίδευση των χρηστών, τις δεξιότητες πληροφοριακής παιδείας, τους πόρους για τους νεοαφιχθέντες, την πολιτιστική κληρονομιά και τον διαπολιτισμικό διάλογο ως αναπόσπαστα μέρη των υπηρεσιών της
- να παρέχει πρόσβαση στους πόρους της βιβλιοθήκης στις κατάλληλες γλώσσες μέσω συστημάτων οργάνωσης και πρόσβασης στην πληροφορία
- να αναπτύσσει υλικό προώθησης και ενημέρωσης στα κατάλληλα μέσα και γλώσσες, προκειμένου να προσελκύει διαφορετικές ομάδες στη βιβλιοθήκη.

Προσωπικό

Το προσωπικό της βιβλιοθήκης αποτελεί τον ενεργό μεσάζοντα μεταξύ των χρηστών και των πόρων. Θα πρέπει να παρέχεται επαγγελματική εκπαίδευση και συνεχής κατάρτιση με έμφαση στις υπηρεσίες προς πολυπολιτισμικές κοινότητες, τη διαπολιτισμική επικοινωνία και ευαισθησία, την καταπολέμηση των διακρίσεων, τους πολιτισμούς και τις γλώσσες.

Το προσωπικό μιας πολυπολιτισμικής βιβλιοθήκης θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τα πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά της κοινότητας, ώστε να διασφαλίζεται η πολιτισμική ευαισθητοποίηση, να αντικατοπτρίζεται η κοινότητα που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη και να ενθαρρύνεται η επικοινωνία.

Χρηματοδότηση, νομοθεσία και δίκτυα

Οι κυβερνήσεις και άλλα αρμόδια όργανα λήψης αποφάσεων καλούνται να ιδρύσουν και να χρηματοδοτήσουν επαρκώς βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονομικά συστήματα, ώστε να προσφέρουν δωρεάν βιβλιοθηκονομικές και πληροφοριακές υπηρεσίες σε πολιτισμικά διαφορετικές κοινότητες.

Οι πολυπολιτισμικές βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες είναι κατά την ουσία τους παγκόσμιες. Όλες οι βιβλιοθήκες που ασχολούνται με δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα πρέπει να συμμετέχουν σε σχετικά τοπικά, εθνικά ή διεθνή δίκτυα για την ανάπτυξη πολιτικών. Απαιτείται έρευνα για τη συλλογή των δεδομένων που είναι απαραίτητα για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων σχετικά με τις υπηρεσίες και την εξασφάλιση της κατάλληλης χρηματοδότησης. Τα αποτελέσματα της έρευνας και οι βέλτιστες πρακτικές πρέπει να διαδίδονται ευρέως, προκειμένου να καθοδηγήσουν

την αποτελεσματική λειτουργία των πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών.

Εφαρμογή της Διακήρυξης

Η διεθνής κοινότητα πρέπει να αναγνωρίσει και να υποστηρίξει τις βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες πληροφόρησης στο ρόλο τους για την προώθηση και τη διατήρηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας.

Ζητείται από τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα και από την κοινότητα των βιβλιοθηκών σε όλο τον κόσμο να διαδώσουν την παρούσα Διακήρυξη και να εφαρμόσουν τις αρχές και τις δράσεις που εκφράζονται σε αυτή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β		ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ	
<p>Ο όρος «πολιτισμική πολυμορφία» ή «πολυπολιτισμικότητα» αναφέρεται στην αρμονική συνύπαρξη και αλληλεπίδραση διαφορετικών πολιτισμών, όπου «ο πολιτισμός πρέπει να θεωρείται ως το σύνολο των διακριτικών πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών χαρακτηριστικών μιας κοινωνίας ή μιας κοινωνικής ομάδας, και περιλαμβάνει, εκτός από την τέχνη και τη λογοτεχνία, τρόπους ζωής, τρόπους συνύπαρξης, συστήματα αξιών, παραδόσεις και πεποιθήσεις».</p> <p>— Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη</p>		<p>Για κάθε μία από τις κουλτούρες που εξυπηρετεί ή θα μπορούσε να εξυπηρετήσει η βιβλιοθήκη μου:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιες είναι μερικές από τις τρέχουσες υπηρεσίες ή πηγές πληροφόρησης που είναι προσβάσιμες; • Ποιες είναι μερικές από τις πιθανές υπηρεσίες ή πηγές πληροφόρησης που θα μπορούσαμε να κάνουμε προσβάσιμες; 	
ΕΡΩΤΗΣΗ	ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
<p>Ποιες είναι οι διαφορετικές κουλτούρες που εξυπηρετεί <u>σήμερα</u> η βιβλιοθήκη μου;</p>			
<p>Ποιες είναι οι διαφορετικές κουλτούρες που υπάρχουν στην κοινότητά μου και <u>θα μπορούσαν</u> να εξυπηρετηθούν από τη βιβλιοθήκη μου;</p>			

<p>Ποια γλώσσα εξυπηρέτησης ή πόρων πληροφόρησης θα καθιστούσε τη βιβλιοθήκη μου προσβάσιμη σε αυτές τις κουλτούρες;</p>			
---	--	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ		
<p>Αυτή η προαιρετική λίστα ελέγχου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συλλογή πιο λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις πολιτιστικές κοινότητες και τις ανάγκες τους σε υπηρεσίες. Η λίστα ελέγχου έχει προσαρμοστεί από το <i>Multicultural Communities: Guidelines for Library Services</i>. http://www.ifla.org/publications/multicultural-communities-guidelines-for-library-services-3rd-edition</p> <p>Ορισμοί</p> <p><i>Ανάλυση κοινότητας</i> - Η διαδικασία προσδιορισμού των χαρακτηριστικών της κοινότητας των χρηστών (τόσο των χρηστών όσο και των μη χρηστών) και του περιβάλλοντος στο οποίο ζουν, καθώς και η αξιολόγηση των αναγκών τους σε υπηρεσίες βιβλιοθήκης και πληροφόρησης.</p> <p><i>Αξιολόγηση αναγκών</i> - Η διαδικασία μελέτης των πληροφοριών που απαιτούνται και χρησιμοποιούνται από την κοινότητα, καθώς και της διαθεσιμότητάς τους (τόσο για τους χρήστες όσο και για τους μη χρήστες).</p> <p>Σκοπός</p> <p>Να μάθουμε τι πιστεύει η κοινότητα (τόσο οι χρήστες όσο και οι μη χρήστες) για τη βιβλιοθήκη και τις υπηρεσίες της. Να εντοπίσουμε τα κενά που ενδέχεται να υπάρχουν μεταξύ των τρεχουσών υπηρεσιών και των αναγκών της κοινότητας, καθώς και τους τομείς που καλύπτονται από άλλες υπηρεσίες. Να παρέχουμε τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό υπηρεσιών, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, που θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινότητας.</p>			

Ανάλυση κοινότητας Δεδομένα και πληροφορίες που πρέπει να συλλεχθούν σχετικά με την κοινότητα.	Αξιολόγηση αναγκών Δεδομένα και πληροφορίες που πρέπει να συλλέγονται σχετικά με τους χρήστες/μη χρήστες.
Είδη δεδομένων που θα συλλέγονται: ☐ Πρωτογενή - από άτομα, κοινοτικές ομάδες ή ηγέτες; ☐ Δευτερογενή - δεδομένα που έχουν συλλεχθεί και καταγραφεί στο παρελθόν από κυβερνητικούς φορείς, έρευνες επιχειρήσεων και βιομηχανιών, μελέτες μάρκετινγκ, τοπικά εμπορικά επιμελητήρια και κοινοτικές οργανώσεις.	Είδη δεδομένων που θα συλλέγονται: ☐ Πρωτογενή - από άτομα, κοινοτικές ομάδες ή ηγέτες; ☐ Δευτερογενή - αξιολόγηση των αναγκών συγκρίσιμων ομάδων, μελέτες των πολιτισμικών και συμπεριφορικών διαστάσεων της διαδικασίας αναζήτησης πληροφοριών από συγκεκριμένες ομάδες χρηστών.
Δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά στοιχεία	Πολιτισμικές και συμπεριφορικές διαστάσεις της διαδικασίας αναζήτησης πληροφοριών
Χαρακτηριστικά του κοινοτικού περιβάλλοντος εντός της περιοχής που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη	Απαιτήσεις πληροφοριών, π.χ. τύποι, επίπεδα πολυπλοκότητας, μορφές, γλώσσες, σκοποί
Περιβάλλον πληροφοριών της κοινότητας	Περιβάλλον πληροφοριών των χρηστών

Κατανόηση της Διακήρυξης: εγχειρίδιο εργαστηρίου

Το παρόν έγγραφο βοηθά τους επαγγελματίες των βιβλιοθηκών να διοργανώσουν ένα εργαστήριο σχετικά με τα βασικά στοιχεία της Διακήρυξης της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη. Σχετικά υλικά και πηγές πληροφοριών μπορείτε να βρείτε στο *Manifesto Implementation Kit*.

1. ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ

Ο γενικός στόχος του εργαστηρίου είναι να επικοινωνήσει το περιεχόμενο της Διακήρυξης και τους στόχους των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών στο προσωπικό, τους πελάτες, τις κοινοτικές οργανώσεις ή άλλα στοχευμένα ακροατήρια.

Το εργαστήριο παρέχει επίσης την ευκαιρία να αντιμετωπιστούν συγκεκριμένοι στόχοι, όπως η συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις ανάγκες των χρηστών, η ενθάρρυνση της υποστήριξης από εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης ή η ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών των βιβλιοθηκών.

Δεδομένου του εύρους των πιθανών ακροατηρίων και των τομέων εστίασης, το πρώτο βήμα για την οργάνωση ενός εργαστηρίου είναι να προσδιοριστεί με σαφήνεια ο **σκοπός** και το **ακροατήριο** του εργαστηρίου. Το εργαστήριο πρέπει να προγραμματιστεί με βάση τις απαντήσεις σε μερικές προκαταρκτικές ερωτήσεις.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΤΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ ΜΟΥ;

ΠΟΙΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΟΥ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟΥ ΘΕΛΩ ΝΑ ΤΟΝΙΣΩ ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΚΟΙΝΟ;

ΠΟΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ Ή ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΘΕΛΩ ΝΑ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ;

Λάβετε υπόψη ότι διαφορετικά ακροατήρια θα έχουν διαφορετικές ανάγκες πληροφόρησης, διαφορετικές προσδοκίες και θα είναι σε θέση να παρέχουν διαφορετικά είδη ανατροφοδότησης ή δράσης σχετικά με το θέμα των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών. Κάθε ακροατήριο παρέχει ένα μοναδικό πλαίσιο και ευκαιρίες για ανταλλαγή. Κατά συνέπεια, ολόκληρη η διαδικασία σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης του εργαστηρίου πρέπει

Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

να προσαρμόζεται στο ακροατήριο, στις ανάγκες πληροφόρησής του και στους συγκεκριμένους στόχους της βιβλιοθήκης όσον αφορά την υλοποίηση του εργαστηρίου για το συγκεκριμένο ακροατήριο.

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Κάθε εργαστήριο θα έχει μοναδικό χαρακτήρα και απαιτήσεις σχεδιασμού, με βάση τον χώρο διεξαγωγής, το μέγεθος του κοινού, τη διάρκεια και τους υποστηρικτικούς πόρους, μεταξύ άλλων παραγόντων. Όλα τα εργαστήρια πρέπει να σχεδιαστούν προσεκτικά και εκ των προτέρων, με βάση ένα χρονοδιάγραμμα που λαμβάνει υπόψη το κοινό-στόχο, τις ανάγκες του σε πληροφορίες και τους συγκεκριμένους στόχους της βιβλιοθήκης.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού, συμβουλευτείτε ή συνεργαστείτε άμεσα με μέλη του κοινού στο οποίο απευθύνεται το εργαστήριο, όποτε είναι δυνατόν, καθώς αυτό θα συμβάλει στον καθορισμό σαφών, κοινών στόχων και θα επιτρέψει στους διοργανωτές του εργαστηρίου να λάβουν υπόψη τις ιδιαίτερες πολιτισμικές ή γλωσσικές απαιτήσεις.

Ο σχεδιασμός θα διαμορφωθεί επίσης από την ατζέντα του εργαστηρίου. Το ακόλουθο δείγμα ατζέντας περιγράφει ένα εργαστήριο διάρκειας μίας ώρας.

Διακήρυξη της IFLA / UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη – Workshop Πρόγραμμα εργαστηρίου			
1	Καλωσόρισμα και εισαγωγή	10 λεπ.	<ul style="list-style-type: none"> Καλωσορίστε και παρουσιάστε τους βασικούς συμμετέχοντες. Καθορίστε με σαφήνεια τους στόχους του εργαστηρίου. Παρουσιάστε μια γενική εικόνα της ημερήσιας διάταξης και τυχόν υποστηρικτικό υλικό που διανέμεται.
2	Manifesto presentation	20 λεπ.	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσιάστε στο κοινό την επισκόπηση της διακήρυξης με τη χρήση του PowerPoint.
3	Δραστηριότητα εργαστηρίου	15 λεπ.	<ul style="list-style-type: none"> Διεξαγωγή δραστηριότητας συλλογής πληροφοριών, όπως ανάλυση της κοινότητας, ομαδικές συζητήσεις ή άλλες ανταλλαγές με βάση τους στόχους του εργαστηρίου.
4	Συζήτηση	10 λεπ.	<ul style="list-style-type: none"> Μοιραστείτε τα αποτελέσματα της δραστηριότητας ή δώστε την ευκαιρία για ερωτήσεις και σχόλια.

5	Πληροφορίες κλεισίματος	5 λεπ.	<ul style="list-style-type: none"> • Αναφέρετε με σαφήνεια τι είδους συνέχεια θα δοθεί στο εργαστήριο, π.χ. περαιτέρω ανταλλαγή πληροφοριών, πρόσθετα εργαστήρια, επίσημη υποβολή εκθέσεων κ.λπ. • Παρέχετε στοιχεία επικοινωνίας για να ενθαρρύνετε τη συνεχή ανταλλαγή πληροφοριών.
---	--------------------------------	--------	---

Η ικανότητα της βιβλιοθήκης να πραγματοποιήσει το εργαστήριο, η διάρκεια του εργαστηρίου, το μέγεθος και το συγκεκριμένο προφίλ του κοινού-στόχου θα είναι όλα βασικά στοιχεία της διαδικασίας σχεδιασμού. Για παράδειγμα, ένα μικρό εργαστήριο για το προσωπικό θα έχει διαφορετικές απαιτήσεις σχεδιασμού σε σύγκριση με ένα εργαστήριο που προορίζεται για μια μεγάλη ομάδα της κοινότητας. Ωστόσο, ανεξάρτητα από το αν το εργαστήριο έχει σχεδιαστεί ως μια σύντομη, ανεπίσημη ανταλλαγή ή μια εκτεταμένη δραστηριότητα συλλογής πληροφοριών, υπάρχουν βασικές παράμετροι σχεδιασμού που θα παραμείνουν σταθερές. Ο παρακάτω κατάλογος ελέγχου παρέχει ένα σημείο αναφοράς για τα βασικά στοιχεία του σχεδιασμού:

ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ	
☐	Προσδιορίστε το κοινό, τις ανάγκες του σε πληροφορίες και τους στόχους της βιβλιοθήκης.
☐	Επικοινωνήστε ανεπίσημα με πιθανούς συμμετέχοντες ή πραγματοποιήστε μια γενική αξιολόγηση της διαθεσιμότητας και του ενδεχόμενου ενδιαφέροντος του κοινού στο οποίο απευθύνεστε.
☐	Προσδιορίστε και οργανώστε τους ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες για το προσωπικό, τους εθελοντές, τους μεταφραστές ή άλλους άμεσους συνεργάτες.
☐	Επιβεβαιώστε την ημερομηνία και την ώρα το εργαστηρίου.
☐	Επιβεβαιώστε το χώρο διεξαγωγής για το εργαστήριο.
☐	Ανακοινώστε επίσημα την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο διεξαγωγής του εργαστηρίου μέσω επίσημων προσκλήσεων ή άλλων μέσων προσαρμοσμένων στο αναμενόμενο κοινό (π.χ. αφίσες, τηλεφωνήματα, έντυπες ή ηλεκτρονικές προσκλήσεις κ.λπ.). Εάν απαιτείται επιβεβαίωση συμμετοχής, δώστε σαφείς οδηγίες και στοιχεία επικοινωνίας.
☐	Προσδιορίστε και οργανώστε τα απαιτούμενα υποστηρικτικά υλικά (π.χ. έντυπα έγγραφα, γραφική ύλη, εξοπλισμό υπολογιστών, εξοπλισμό τηλεδιάσκεψης ή βιντεοδιάσκεψης, εξοπλισμό μετάφρασης κ.λπ.).
☐	Διανείμετε τα έγγραφα εκ των προτέρων, εάν είναι απαραίτητο (προγραμματίστε εκ των προτέρων τις απαιτήσεις μετάφρασης ή άλλα ζητήματα προσβασιμότητας, όπως απαιτείται).
☐	Κάντε τις απαραίτητες προετοιμασίες για αναψυκτικά ή άλλες ειδικές παροχές που είναι κατάλληλες για το κοινό-στόχο.

3. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Το κεντρικό θέμα του εργαστηρίου είναι το περιεχόμενο της ίδιας της Διακήρυξης. Όπου είναι δυνατόν, το έγγραφο αυτό θα πρέπει να παραδοθεί εκ των προτέρων στους συμμετέχοντες στο εργαστήριο, σε γλώσσα κατάλληλη για το συγκεκριμένο κοινό. Η Διακήρυξη έχει μεταφραστεί σε περισσότερες από 20 γλώσσες και είναι διαθέσιμο στο διαδίκτυο στη διεύθυνση: <http://www.ifla.org/publications/iflaunesco-multicultural-library-manifesto>

Μια παρουσίαση PowerPoint με μια γενική επισκόπηση του Μανιφέστου είναι διαθέσιμη για να βοηθήσει τις βιβλιοθήκες στη διεξαγωγή αυτού του κεντρικού επικοινωνιακού σκέλους του εργαστηρίου.

Λάβετε υπόψη ότι το εργαστήριο παρέχει επίσης την ευκαιρία να εξεταστούν οι συγκεκριμένοι στόχοι της βιβλιοθήκης στο πλαίσιο των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών, όπως ο εντοπισμός ευκαιριών για την ανάπτυξη της συλλογής, η συλλογή προτάσεων για την εκπαίδευση του προσωπικού ή η λήψη αποφάσεων για την κατανομή πόρων για νέες υπηρεσίες.

Κατά συνέπεια, το εργαστήριο μπορεί να περιλαμβάνει μια σειρά από πιθανές δραστηριότητες συλλογής ή ανταλλαγής πληροφοριών. Για αυτό το μέρος του εργαστηρίου, το Kit Εφαρμογής του Μανιφέστου παρέχει μια σειρά από πρότυπα και στρατηγικές για να βοηθήσει τις βιβλιοθήκες να κατανοήσουν, να εφαρμόσουν και να προωθήσουν πολυπολιτισμικές υπηρεσίες κατάλληλες για την κοινότητά τους.

Ορισμένες συγκεκριμένες δραστηριότητες και προσεγγίσεις μπορεί να περιλαμβάνουν:

- ✓ Ενσωμάτωση κοινωνικών δραστηριοτήτων στο πρόγραμμα, είτε πριν, είτε κατά τη διάρκεια, είτε μετά το εργαστήριο, ώστε οι συμμετέχοντες να μπορούν να συζητήσουν το θέμα των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών με ανοιχτό και ανεπίσημο τρόπο.
- ✓ Συγκέντρωση πληροφοριών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Ανάλυση της κοινότητας και αξιολόγηση των αναγκών» (βλ. Πακέτο εφαρμογής, Παράρτημα Β).
- ✓ Χωρισμός του κοινού σε ομάδες συζήτησης, με ανταλλαγή απόψεων σε ολομέλεια που εστιάζει σε συγκεκριμένα στοιχεία του Μανιφέστου και στον τρόπο με τον οποίο αυτά θα μπορούσαν να αντικατοπτριστούν στους πόρους πληροφοριών, τις υπηρεσίες ή τα προγράμματα της βιβλιοθήκης τους.
- ✓ Διοργάνωση μιας σειράς εργαστηρίων, το καθένα από τα οποία θα είναι προσαρμοσμένο στην πολιτιστική κοινότητα που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη.

4. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Όποτε είναι δυνατόν, οι βιβλιοθήκες θα πρέπει να προγραμματίζουν την πραγματοποίηση επικοινωνίας, αναφορών ή άλλων δραστηριοτήτων παρακολούθησης, προκειμένου να ενισχύσουν τα βασικά μηνύματα του εργαστηρίου, να παρέχουν ή να ζητήσουν πρόσθετες πληροφορίες ή να διατηρήσουν έναν ανοιχτό διάλογο με τις κοινότητες που εξυπηρετούν. Αυτό περιλαμβάνει εσωτερικές και διοικητικές δραστηριότητες, όπως η παροχή συνεχούς κατάρτισης στα μέλη του προσωπικού ή η συνάντηση με τοπικούς αξιωματούχους για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου.

Κατά περίπτωση, ορίστε έναν εκπρόσωπο της βιβλιοθήκης που θα λειτουργεί ως σημείο επαφής για θέματα και πληροφορίες σχετικά με τη Διακήρυξη και τις πολυπολιτισμικές υπηρεσίες και βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες λαμβάνουν τα στοιχεία επικοινωνίας του ατόμου αυτού κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου.

Η IFLA προσφέρει μια σειρά από πρόσθετες κατευθυντήριες γραμμές, μανιφέστα και δημοσιεύσεις που συμπληρώνουν τους στόχους και τις στρατηγικές που περιγράφονται στη Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη. Για τον πλήρη κατάλογο των δημοσιεύσεων της IFLA, επισκεφθείτε: <http://www.ifla.org/ifla-publications>.

Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

Κατανόηση της Διακήρυξης: ένα εργαστήριο

Περί της Διακήρυξης της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη

- Συντάχθηκε από την Τμήμα Βιβλιοθηκών **για υπηρεσίες σε Πολυπολιτισμικούς Πληθυσμούς της IFLA.**

- Το Τμήμα συγκεντρώνει βιβλιοθήκες και ιδρύματα που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη και τη διαθεσιμότητα βιβλιοθηκών που έχουν σχεδιαστεί για να καλύπτουν τις ανάγκες των **πολιτισμικών και γλωσσικών μειονοτήτων.**

- Εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της IFLA τον Αύγουστο του 2006 και υιοθετήθηκε από την **UNESCO** στην 35η Σύνοδο της τον Οκτώβριο του 2009.

Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη 2

Το Προοίμιο της Διακήρυξης

- «Πολιτισμική πολυμορφία» ή «πολυπολιτισμικότητα»
 - η αρμονική συνύπαρξη και **αλληλεπίδραση διαφορετικών πολιτισμών**.
 - ο πολιτισμός είναι το σύνολο των διακριτικών πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών **χαρακτηριστικών μιας κοινωνίας ή μιας κοινωνικής ομάδας**.
 - **περιλαμβάνει** τη λογοτεχνία, τους τρόπους ζωής, τους τρόπους συνύπαρξης, τα συστήματα αξιών, τις παραδόσεις και τις πεποιθήσεις.
- Η πολιτιστική πολυμορφία ή **ο πολυπολιτισμός είναι το θεμέλιο** της συλλογικής μας δύναμης στις τοπικές μας κοινότητες και στην παγκόσμια κοινωνία.
- Ο ορισμός βασίζεται στο *UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity* (2001).

Αρχές

Κάθε άτομο στην παγκόσμια κοινωνία μας έχει το δικαίωμα να έχει πρόσβαση σε ένα πλήρες φάσμα βιβλιοθηκών και υπηρεσιών πληροφόρησης. Για την αντιμετώπιση της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας, οι βιβλιοθήκες πρέπει:

- **Να εξυπηρετεί όλα τα μέλη της κοινότητας** χωρίς διακρίσεις με βάση την πολιτιστική και γλωσσική κληρονομιά.
- Να παρέχει πληροφορίες σε **κατάλληλες γλώσσες και γραφές**.
- Να παρέχει **πρόσβαση σε ένα ευρύ φάσμα υλικών και υπηρεσιών** που αντανακλούν όλες τις κοινότητες και τις ανάγκες.
- Να απασχολεί **προσωπικό που αντανακλά την πολυμορφία της κοινότητας** και το οποίο έχει εκπαιδευτεί να συνεργάζεται με και να εξυπηρετεί διαφορετικές κοινότητες.

Αποστολές των πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών (1)

- **Πρώθηση της ευαισθητοποίησης** σχετικά με την θετική αξία της πολιτιστικής πολυμορφίας και ενθάρρυνση του πολιτιστικού διαλόγου.
- **Ενθάρρυνση της γλωσσικής πολυμορφίας** και του σεβασμού της μητρικής γλώσσας.
- **Διευκόλυνση της αρμονικής συνύπαρξης πολλών γλωσσών**, συμπεριλαμβανομένης της εκμάθησης πολλών γλωσσών από μικρή ηλικία.
- **Διαφύλαξη της γλωσσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς** και υποστήριξη της έκφρασης, της δημιουργίας και της διάδοσης σε όλες τις σχετικές γλώσσες.
- **Υποστήριξη της διατήρησης της προφορικής παράδοσης** και της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Αποστολές των πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκών (2)

- **Υποστήριξη της ένταξης και της συμμετοχής** ατόμων και ομάδων από όλα τα διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα.
- **Ενθάρρυνση της πληροφοριακής παιδείας στην ψηφιακή εποχή** και της κατάκτησης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών.
- **Πρώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας** στον κυβερνοχώρο
- **Ενθάρρυνση της καθολικής πρόσβασης** στον κυβερνοχώρο.
- **Υποστήριξη της ανταλλαγής γνώσεων** και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τον πολιτισμικό πλουραλισμό.

Διαχείριση και λειτουργία

- Οι βασικές δραστηριότητες των βιβλιοθηκών και των υπηρεσιών πληροφόρησης για κοινότητες με πολιτισμική και γλωσσική πολυμορφία είναι **κεντρικής** σημασίας, δεν είναι «ξεχωριστές» ή «πρόσθετες», και πρέπει πάντα να σχεδιάζονται έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις τοπικές ή συγκεκριμένες ανάγκες.
- Η βιβλιοθήκη πρέπει να διαθέτει **πολιτική και στρατηγικό σχέδιο**, στο οποίο να ορίζονται η αποστολή, οι στόχοι, οι προτεραιότητες και οι υπηρεσίες της σε σχέση με την πολιτισμική πολυμορφία.
- Πρέπει να ενθαρρύνεται η συνεργασία με τις σχετικές **ομάδες χρηστών και τους επαγγελματίες** σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο.

Βασικές δράσεις

- Ανάπτυξη πολιτισμικά ποικιλόμορφων και **πολυγλωσσικών συλλογών και υπηρεσιών**, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών και πολυμεσικών πόρων.
- Διανομή πόρων για τη **διατήρηση της πολιτιστικής έκφρασης** και κληρονομιάς, με ιδιαίτερη έμφαση στην προφορική, αυτόχθονη και άυλη πολιτιστική κληρονομιά.
- Συμπερίληψη **προγραμμάτων που υποστηρίζουν την εκπαίδευση των χρηστών**, τις δεξιότητες πληροφοριακής παιδείας, τους πόρους για τους νεοαφιχθέντες, την πολιτιστική κληρονομιά και τον διαπολιτισμικό διάλογο ως αναπόσπαστα μέρη των υπηρεσιών.
- **Παροχή πρόσβασης στους πόρους της βιβλιοθήκης** στις κατάλληλες γλώσσες μέσω συστημάτων οργάνωσης και πρόσβασης στην πληροφορία.
- Ανάπτυξη υλικού **μάρκετινγκ και προβολής** στα κατάλληλα μέσα και γλώσσες, προκειμένου να προσελκύονται διαφορετικές ομάδες στη βιβλιοθήκη.

Προσωπικό

- Το προσωπικό της βιβλιοθήκης αποτελεί τον ενεργό **μεσάζοντα μεταξύ των χρηστών και των πόρων.**
- Θα πρέπει να παρέχεται **επαγγελματική εκπαίδευση και συνεχής κατάρτιση** με έμφαση στις υπηρεσίες προς πολυπολιτισμικές κοινότητες, τη διαπολιτισμική επικοινωνία και ευαισθησία, την καταπολέμηση των διακρίσεων, τους πολιτισμούς και τις γλώσσες.
- Το προσωπικό μιας πολυπολιτισμικής βιβλιοθήκης θα πρέπει να **αντικατοπτρίζει τα πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά της κοινότητας**, ώστε να διασφαλίζεται η πολιτισμική ευαισθητοποίηση, να αντικατοπτρίζεται η κοινότητα που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη και να ενθαρρύνεται η επικοινωνία.

Χρηματοδότηση, νομοθεσία και δίκτυα

- Οι κυβερνήσεις και άλλοι φορείς λήψης αποφάσεων καλούνται να **δημιουργήσουν και να χρηματοδοτήσουν βιβλιοθήκες** και βιβλιοθηκονομικά συστήματα που θα προσφέρουν δωρεάν βιβλιοθηκονομικές και πληροφοριακές υπηρεσίες σε πολιτισμικά διαφορετικές κοινότητες.
- Όλες οι βιβλιοθήκες που ασχολούνται με δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα πρέπει να **συμμετέχουν σε τοπικά, εθνικά ή διεθνή δίκτυα** για την ανάπτυξη πολιτικών.
- **Τα αποτελέσματα της έρευνας και οι βέλτιστες πρακτικές** πρέπει να διαδίδονται ευρέως, προκειμένου να καθοδηγήσουν την αποτελεσματική παροχή πολυπολιτισμικών βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών.

Εφαρμογή της Διακήρυξης

- Η **διεθνής κοινότητα** πρέπει να αναγνωρίσει και να υποστηρίξει τις βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες πληροφόρησης στον ρόλο τους για την προώθηση και τη διατήρηση της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας.
- Οι **υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων** σε όλα τα επίπεδα και η βιβλιοθηκονομική κοινότητα σε όλο τον κόσμο καλούνται να διαδώσουν την παρούσα Διακήρυξη και να εφαρμόσουν τις αρχές και τις δράσεις της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΙΑΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ			
<p>Σε μια πολιτισμικά πολυποίκιλη κοινωνία, η προσοχή πρέπει να επικεντρώνεται στις ακόλουθες βασικές αποστολές, οι οποίες σχετίζονται με την ενημέρωση, την παιδεία, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό.</p> <p>— Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την πολυπολιτισμική βιβλιοθήκη</p>	<p>Εξετάστε τις αποστολές που αναφέρονται παρακάτω και καταγράψτε λέξεις-κλειδιά ή έννοιες που ισχύουν για τις τρέχουσες υπηρεσίες σας ή που ορίζουν τον τύπο των πολυπολιτισμικών υπηρεσιών που η βιβλιοθήκη σας θα ήθελε να εφαρμόσει. Χρησιμοποιώντας μερικές από αυτές τις λέξεις-κλειδιά, συντάξτε μια δήλωση αποστολής που να περιγράφει με σαφήνεια και συνοπτικότητα τον λόγο για τον οποίο η βιβλιοθήκη σας παρέχει πολυπολιτισμικές υπηρεσίες.</p>			
ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ
<p>Πρωώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη θετική αξία της πολιτιστικής πολυμορφίας και ενθάρρυνση του πολιτιστικού διαλόγου</p>				
<p>Ενθάρρυνση της γλωσσικής πολυμορφίας και του σεβασμού της μητρικής γλώσσας</p>				
<p>Διευκόλυνση της αρμονικής συνύπαρξης πολλών γλωσσών, συμπεριλαμβανομένης της εκμάθησης πολλών γλωσσών από μικρή ηλικία</p>				
<p>Διαφύλαξη της γλωσσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και υποστήριξη της έκφρασης, της δημιουργίας και της διάδοσης σε όλες τις σχετικές γλώσσες</p>				
<p>Υποστήριξη της διατήρησης της προφορικής παράδοσης και της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς</p>				
<p>Υποστήριξη της ένταξης και της συμμετοχής ατόμων και ομάδων από όλα τα διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα</p>				
<p>Ενθάρρυνση της πληροφοριακής παιδείας στην ψηφιακή εποχή και της κατανόησης των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών</p>				
<p>Πρωώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας στον κυβερνοχώρο</p>				
<p>Ενθάρρυνση της καθολικής πρόσβασης στον κυβερνοχώρο</p>				
<p>Υποστήριξη της ανταλλαγής γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τον πολιτισμικό πλουραλισμό</p>				

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ F	ΠΡΟΤΥΠΟ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ
<p>Η βιβλιοθήκη πρέπει να διαθέτει πολιτική και στρατηγικό σχέδιο, στο οποίο θα ορίζονται η αποστολή, οι στόχοι, οι προτεραιότητες και οι υπηρεσίες της σε σχέση με την πολιτισμική πολυμορφία. Το σχέδιο πρέπει να βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη ανάλυση των αναγκών των χρηστών και σε επαρκείς πόρους. — Διακήρυξη της IFLA/UNESCO για την Πολυπολιτισμική Βιβλιοθήκη</p>	<p>Αυτό το πρότυπο έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τις βιβλιοθήκες να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών τους για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη πολιτικών. Όπως σημειώνεται στο Μανιφέστο, τα σχέδια και οι πολιτικές πρέπει να βασίζονται στην «ανάλυση των αναγκών των χρηστών» (βλ. Παράρτημα Α).</p>

1	Ζήτημα	Περιγράψτε την ανάγκη για υπηρεσίες ή τα ζητήματα σχεδιασμού ή πολιτικής που απαιτούν λήψη απόφασης.
2	Περιβάλλον	Προσδιορίστε τα υπάρχοντα σχέδια ή πολιτικές που σχετίζονται με τα παραπάνω ζητήματα.

3	Κοινωνικές παράμετροι	Προσδιορίστε τις κοινότητες και τις παραμέτρους που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο σχέδιο ή στην απόφαση πολιτικής.
	Κοινότητα	Παράμετροι

4	Παράμετροι σχετικά με τους πόρους	Αξιολογήστε οικονομικούς ή άλλους παράγοντες (π.χ. ικανότητα προσωπικού) και τον πιθανό βαθμό επίδρασης, εάν υπάρχει.		
	Παράμετροι	Αντίκτυπος		
		ΧΑΜΗΛΟΣ	ΜΕΣΑΙΟΣ	ΥΨΗΛΟΣ

5	Άλλες παράμετροι	Προσδιορίστε άλλες παραμέτρους, όπως ανάγκες επικοινωνίας και διαβούλευσης, χρονοδιαγράμματα ή άλλα βασικά στοιχεία που θα πρέπει να επηρεάσουν το σχέδιο ή την απόφαση πολιτικής.
6	Προτεινόμενη Απόφαση	Περιγράψτε την προτεινόμενη απόφαση που θα ενσωματωθεί σε ένα σχέδιο ή μια πολιτική.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ	ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ – ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ				
<p>Αυτός ο κατάλογος ελέγχου ενθαρρύνει τις βιβλιοθήκες να εφαρμόσουν και να αξιολογήσουν τις πληροφορίες, τις στρατηγικές και τα εργαλεία που περιέχονται στο Πακέτο Εφαρμογής σε σχέση με κάθε μία από τις Βασικές Ενέργειες που αναφέρονται στη Διακήρυξη για την Πολυπολιτισμικότητα της IFLA/UNESCO. Μέσω της συστηματικής χρήσης του Πακέτου Εφαρμογής, οι βιβλιοθήκες μπορούν να αναπτύξουν μια ολοκληρωμένη κατανόηση του βαθμού στον οποίο οι πολυπολιτισμικές υπηρεσίες αποτελούν κεντρικό στοιχείο των δραστηριοτήτων τους και των τομέων όπου εξακολουθούν να υπάρχουν ευκαιρίες για περαιτέρω σχεδιασμό, δράση και κατανόηση.</p> <p>Παράρτημα Β – Ανάλυση της κοινότητας και αξιολόγηση των αναγκών Παράρτημα C – Κατανοώντας τη Διακήρυξη: εγχειρίδιο εργαστηρίου Παράρτημα D – Παρουσίαση εργαστηρίου Παράρτημα E – Ανάπτυξη μιας δήλωσης αποστολής Παράρτημα F – Πρότυπο λήψης αποφάσεων</p>					
ΒΑΣΙΚΗ ΔΡΑΣΗ	B	C	D	E	F
Ανάπτυξη πολιτισμικά ποικιλόμορφων και πολυγλωσσικών συλλογών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών και πολυμεσικών πόρων.					
Διαθέστε πόρους για τη διατήρηση της πολιτιστικής έκφρασης και κληρονομιάς, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην προφορική, αυτόχθονη και άυλη πολιτιστική κληρονομιά.					
Συμπεριλάβετε προγράμματα που υποστηρίζουν την εκπαίδευση των χρηστών, τις δεξιότητες πληροφοριακής παιδείας, τους πόρους για τους νεοαφιχθέντες, την πολιτιστική κληρονομιά και τον διαπολιτισμικό διάλογο ως αναπόσπαστα μέρη των υπηρεσιών.					
Παροχή πρόσβασης σε πόρους της βιβλιοθήκης στις κατάλληλες γλώσσες μέσω συστημάτων οργάνωσης και πρόσβασης σε πληροφορίες.					
Ανάπτυξη υλικού μάρκετινγκ και προβολής σε κατάλληλα μέσα και γλώσσες, με σκοπό την προσέλκυση διαφορετικών ομάδων στη βιβλιοθήκη.					